

A KSH jelenti: Gazdaság és társadalom, 2013. január–október

A tartalomból

- 1 Hazai és nemzetközi makrogazdasági folyamatok
- 3 Ágazati teljesítmények
- 4 Társadalmi és jövedelmi folyamatok

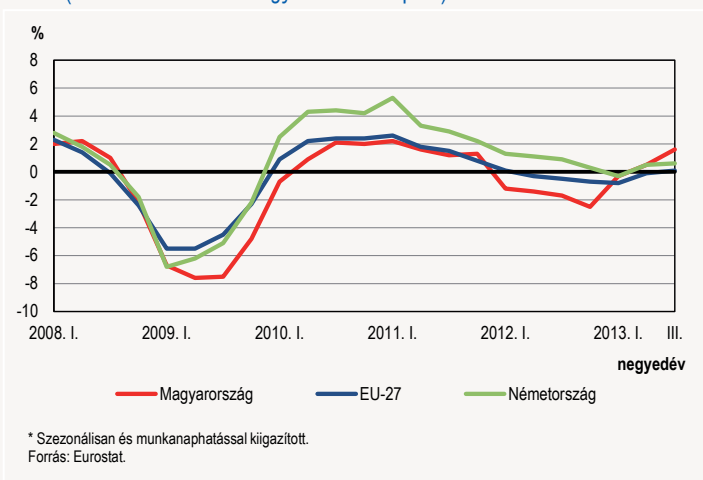
Hazai és nemzetközi makrogazdasági folyamatok

- A Nemzetközi Valutaalap előrejelzése szerint a **globális gazdaság teljesítménye 2013-ban** 2,9%-kal bővül. A túlnyomórészt fejlett országokat tömörítő OECD egészére számított bruttó hazai termék 2013 első három negyedévében átlagosan 1,0%-kal¹ emelkedett az előző év azonos időszakához képest.
- 2013 január–szeptemberében az **Európai Unió (EU-27) tagországainak együttes teljesítménye** 0,3%-kal² mérséklődött az egy évvel korábbihoz mérten. Az unió legnagyobb nemzetgazdaságának, **Németországnak** a GDP-je ugyanakkor 0,2%-kal bővült.²
- 2013 első kilenc hónapjában az **Egyesült Államok** gazdasági teljesítménye² 1,6, **Kínáé** 7,7, **Japáné** 1,3%-kal² nőtt az egy évvel azelőttihez képest.
- Magyarországon a több mint egy évig tartó mérséklődő tendencia 2013 II. negyedévében megállt, a hazai gazdaság teljesítménye újra növekszik. A nyers (kiigazítás nélküli) adatok szerint **Magyarország bruttó hazai terméke** 2013 III. negyedévében 1,8, I–III. negyedévében 0,6%-kal emelkedett. (A III. negyedévi növekedésnél nagyobb bővülésre utoljára 2011 I. negyedévében volt példa.)

1. ábra

A GDP volumenváltozása*

(az előző év azonos negyedévéhez képest)

¹ Szezonálisan kiigazított.

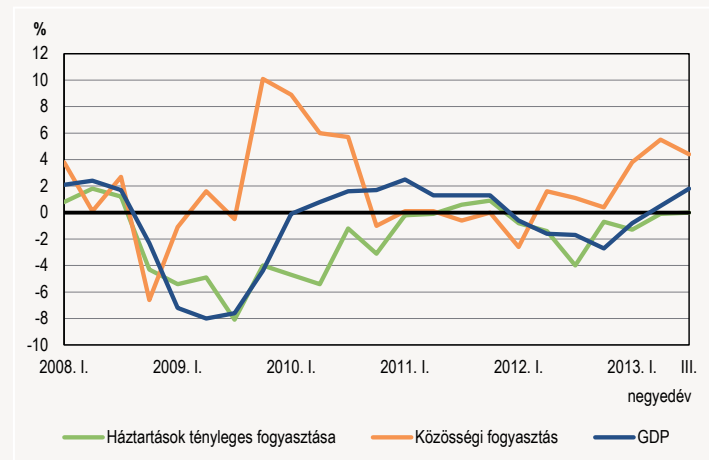
² Szezonálisan és munkanaphatással kiigazított.

- Az **előző negyedévhez képest** – a szezonálisan és naptárhatással kiigazított indexek alapján – a 2013. I. negyedévi 0,9 és a II. negyedévi 0,4%-os bővülést követően a III. negyedévben 0,9%-ot emelkedett a magyar gazdaság teljesítménye.
- 2013 első kilenc hónapjában – a nemzetközi összehasonlítás során használt szezonálisan és naptárhatással kiigazított index szerint – a hazai gazdaság teljesítménye 0,6%-kal magasabb volt az egy évvel korábbinál. Ezzel az uniós tagállamok teljesítményére vonatkozó rangsorban a középmezőnyben helyezkedünk el.
- A felhasználási oldalt tekintve a gazdasági növekedés elsősorban a belső kereslet növekedésének köszönhető. 2013 január–szeptemberében a **belföldi felhasználás** 0,4%-kal meghaladta az egy évvel korábbi szintet. A belső kereslet GDP-hez viszonyított aránya 91,1%-os volt, 0,6 százalépponttal alacsonyabb a 2012. január–szeptemberinél.
- 2013 első kilenc hónapjában a – belső kereslet több mint hétézredét adó – **háztartások tényleges fogyasztása** 0,4%-kal mérséklődött az előző év azonos időszakához viszonyítva. Ezen belül a legnagyobb részarányt képviselő **háztartások fogyasztási kiadásai** 0,2%-kal elmaradtak az egy évvel korábbi szinttől. A háztartások fogyasztására kedvezőtlenül hatott a természetbeni társadalmi juttatások alakulása: a **kormányzattól kapott természetbeni társadalmi juttatások** volumene 1,2, a **háztartásokat segítő nonprofit intézményektől kapott juttatásoké** 2,4%-kal csökkent.
- A belső kereslet több mint egytizedét adó **közösségi fogyasztás** már másfél éve folyamatosan bővül, 2013 január–szeptemberében 4,6%-os volt az emelkedés. A háztartások tényleges fogyasztásának és a közösségi fogyasztás együtteséből álló **végző fogyasztás** 0,2%-kal növekedett.

2. ábra

A GDP és a fogyasztás volumenváltozása

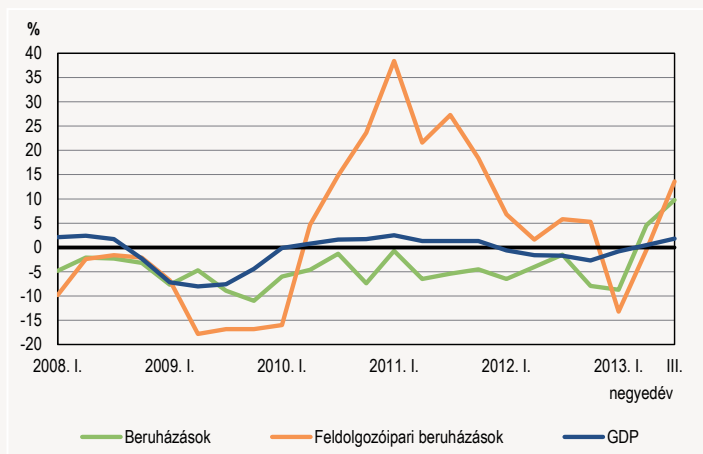
(az előző év azonos negyedévéhez képest)

- A **bruttó állóeszköz-felhalmozás** 3,5%-kal bővült 2013 első kilenc hónapjában. (A III. negyedévben 8,2%-os növekedés történt, ennél nagyobb mértékű emelkedésre utoljára 2006 I. negyedévében volt példa.) A felhasználási tétel GDP-hez viszonyított aránya 16,5%-os volt, 0,2 százalékponttal nagyobb a 2012 január–szeptemberénél.
- 2013 folyamán – a bruttó állóeszköz felhalmozás több mint 80%-át adó – a **nemzetgazdasági beruházások** csökkenése megállt és növekedésbe fordult. A beruházási teljesítmény 2013 III. negyedévében 9,8, 2013 első három negyedévében pedig 3,1%-kal nőtt az előző év azonos időszakához viszonyítva. Ezen belül a **gép- és berendezésberuházások** 4,7, az **építési beruházások** 1,1%-kal emelkedtek 2013 első kilenc hónapjában.
- A beruházások több mint felét megvalósító, legalább 50 fős, **verseny-szférában** tevékenykedő vállalkozások körében 2,1, a **költségvetési szférában** 23%-kal bővült a beruházási volumen.
- A **nemzetgazdasági ágak** többségében növekedett a **beruházások** volumene 2013 január–szeptemberében. A nagyobb súlyú nemzetgazdasági ágak közül a szállítás, raktározás nemzetgazdasági ág beruházási teljesítménye 5,5, a feldolgozóiparé 1,2%-kal emelkedett. A csökkenő lakásépítkezésekkel összhangban számottevő visszaesés (13%) volt az ingatlanügyletek fejlesztéseiben. E három legnagyobb beruházó nemzetgazdasági ág az összes beruházás közel hattizedét adja.
- Az alacsony – 7%-ot meg nem haladó – részarányú nemzetgazdasági ágak közül jelentős mértékben nőtt a beruházási teljesítmény a víz- és hulladékgazdálkodás (74%) területén a víztisztítási és csatornázási projektek miatt. Ezen kívül számottevő bővülés történt a tudományos és műszaki tevékenységek területén (39%), – az árvíz-védekezési nagyprojektek, a katasztrófavédelmi fejlesztések és az egyéb középületek felújítása következtében – a közigazgatásban (30%), az adminisztratív szolgáltatásokban (25%), a mezőgazdaságban (15%), valamint az építőiparban (13%).
- A kisebb súlyú nemzetgazdasági ágak körében számottevően csökkent a beruházások volumene az energiaiparban (28%), illetve – az egy évvel korábbi magas bázis mellett – az információ, kommunikáció területén (12%).

3. ábra

A GDP és a beruházás volumenváltozása (az előző év azonos negyedévéhez képest)

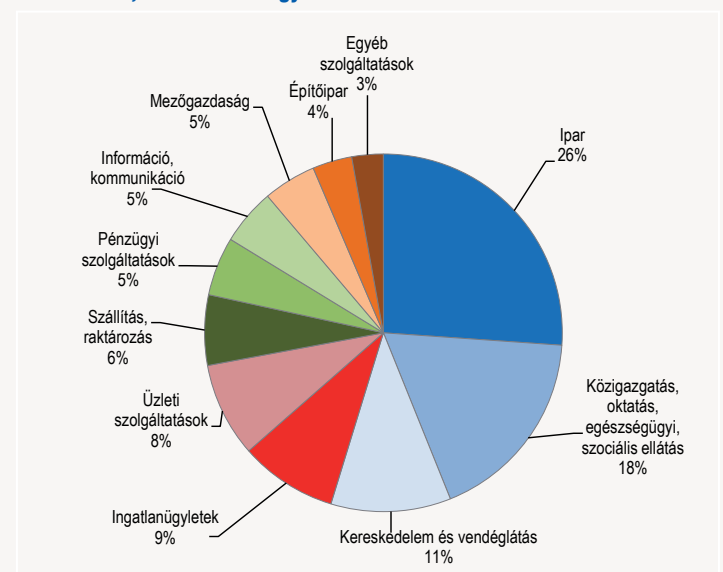
- Hazánkat továbbra is magas szintű gazdasági nyitottság jellemzi. 2013 I–III. negyedévében – javuló cserearány mellett – a nemzetgazdaság **külkereskedelmi** forgalmában 1895 milliárd forintos többlet keletkezett, ami a GDP 8,9%-át jelenti. (A korábbi évek hasonló időszakait tekintve ez a legmagasabb arány.)
- 2013 első kilenc hónapjában a **külkereskedelem** – hasonlóan a belső kereslethez, de kisebb mértékben – pozitívan járult hozzá a gazdaság teljesítményéhez. Az export és az import volumene egyaránt egyre

dinamikusabban bővült 2013 I–III. negyedévében, előbbi 4,1, utóbbi 4,2%-kal. A külkereskedelem döntő részét adó **áruforgalomban** az export volumene 4,5, az importé 4,6%-kal lett nagyobb. Az idegenforgalmat is magába foglaló **szolgáltatások külkereskedelmében** a kivitel 2,1, a behozatal 1,8%-kal bővült.

- A **termelési oldalon** az egyes nemzetgazdasági ágak teljesítménye heterogén volt. A **bruttó hozzáadott érték** 2013 első kilenc hónapjában 0,8, ezen belül az **árutermelő ágazatok** együttes hozzáadott értéke 1,5%-kal emelkedett az egy évvel korábbi szinthez képest.
- 2013 január–szeptemberében a **mezőgazdaság** teljesítménye – az egy évvel ezelőtti 17%-os visszaesést követően – 22%-kal emelkedett az előző év azonos időszakához képest. Ebben szerepet játszik a növénytermesztést befolyásoló időjárás kedvező hatása.
- Az **ipar** hozzáadott értéke 1,4%-kal mérséklődött 2013 első kilenc hónapjában, viszont a III. negyedévben – a feldolgozóiparnak köszönhetően – megállt a másfél éven keresztül tartó csökkenés. Az iparon belül a **feldolgozóipar** teljesítménye 0,7%-kal, az **energiaipar** ennél nagyobb mértékben csökkent 2013 január–szeptemberében. A feldolgozóipar alágai közül számottevően visszaesett a termelés a gyógyszergyártásban, valamint a számítógép, elektronikai, optikai termék gyártásában, elsősorban a külpiazi kereslet erőteljes csökkenése miatt. Az elmúlt negyedévekhez hasonlóan jelentős termelésbővülés volt – döntő részben az exportértékesítés következtében – a járműgyártásban, valamint a vegyi anyag, termék gyártása területén.
- Az év eddigi részében egyre dinamikusabban bővülő **építőipar** teljesítménye 5,6%-kal emelkedett, ezen belül mindkét építménycsoporté (épületek és az egyéb építmények építése) egyaránt növekedett.

4. ábra

A bruttó hozzáadott érték megoszlása nemzetgazdasági ágak szerint, 2013. I–III. negyedév

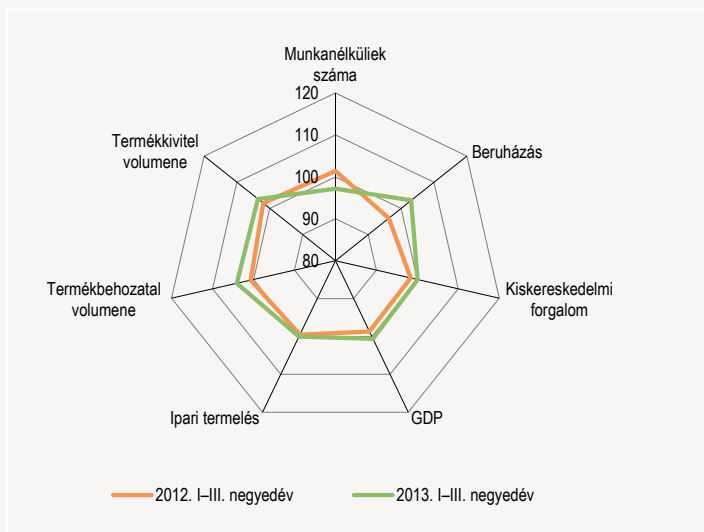
- A **szolgáltatószektor** hozzáadott értéke lényegében stagnált (–0,1%) 2013 első kilenc hónapjában. Ezen belül az egyes ágazatok, ágazatcsoportok teljesítménye heterogén volt. A legnagyobb mértékű növekedés (2,5%) a **művészet, szórakozás, egyéb szolgáltatás** területén következett be. Emellett még bővülés volt a – jellemzően államilag finanszírozott – **közigazgatás, oktatás, egészségügyi, szociális ellátás** (1,8%), a **szállítás, raktározás** (0,9%), valamint az **üzleti szolgáltatások** (0,7%) területén.
- 2013 január–szeptemberében a **pénzügyi szolgáltatások** hozzáadott értéke 1,5%-kal lett alacsonyabb, a csökkenés több mint három és fél éve tart. A mérséklődésben szerepet játszott a hitelállomány, valamint a biztosítóknál regisztrált szerződések számának mérséklődése. A **kereskedelem, szálláshely-szolgáltatás és vendéglátás** ágazat-

csoport teljesítménye 1,5%-kal elmaradt az egy évvel korábbi szinttől, ezen belül a szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás hozzáadott értéke 1,3%-kal emelkedett, a kereskedelmé viszont csökkent. Az **ingatlanügyletek** teljesítménye 3,5, az **információ, kommunikáció** 0,4%-kal lett kisebb.

- A **külkereskedelmi termékgazdálkodás** 2013 októberében – az első becslés szerint – a kivitel euróértéke 4,7%-kal, a behozatalé 2,7%-kal növekedett az előző év azonos hónapjához képest. A külkereskedelmi mérleg az év tizedik hónapjában 781 millió euró aktívumot ért el, ami az egyenleg 164 millió eurós javulását jelenti az egy évvel korábbi értékhez képest. A **január-októberi** időszakban 2,0%-os volt az export és 1,8%-os az import euróértékének növekedése. A tízhavi külkereskedelmi mérleg 6179 millió eurós többletet mutat, 231 millió euróval többet, mint az előző év azonos időszakában.
- A **külkereskedelmi forgalom forintárszintje január-szeptemberben** az exportban 0,3, az importban 0,9%-kal csökkent, így a cserearány 0,6%-kal javult. Nemzeti valutánk egy év alatt a főbb devizákhoz képest 1,4%-kal gyengült, ezen belül az euróhoz mérten 1,8% volt a leértékelődés, míg a dollárhoz viszonyítva 0,9% volt az erősödés mértéke.
- **2013. január-novemberben az államháztartás központi alrendszerének** pénzforgalmi szemléletű, konszolidált hiánya – a Nemzetgazdasági Minisztérium előzetes adatai alapján – 876 milliárd forint volt, 185 milliárd forinttal több, mint egy évvel korábban. A romláshoz hozzájárult, hogy több, korábban önkormányzati feladatot idén már az államháztartás központi alrendszeréből finanszíroznak. Az államháztartás bevétele 14,4 billió forintot, kiadása 15,3 billió forintot tett ki január-novemberben, ami 13–14%-os növekedést jelent az egy évvel korábbihoz képest. Az alrendszerek közül a központi költségvetés egyenlege 257 milliárd forinttal romlott, és a hiány 997 milliárd forint volt. (A kiadásokat számottevően megnövelte az intézményi struktúraváltás, amelynek keretében a köznevelésben a pedagógusok illetménye, valamint az átvett egészségügyi, szociális és egyéb intézmények kiadásai 2013-ban már központi költségvetési kiadásként jelentkeztek.) A második legnagyobb alrendszert jelentő társadalombiztosítási alapok vonatkozásában ugyanakkor 136 milliárd forintos mérlegjavulás következett be, amely révén 51 milliárd forintos többlet alakult ki a január-novemberi időszakra. Az elkülönített állami pénzalapok mérlege 63 milliárd forinttal vált kedvezőtlenebbé az előző év azonos időszakához képest. A romlás ellenére azonban többlet alakult ki az alrendszerben, amelynek összege 69 milliárd forint volt.

5. ábra

Fontosabb gazdasági jelzőszámok
adott év I-III. negyedében
 (az előző év azonos időszaka = 100%)

³ A legalább 5 főt foglalkoztató ipari vállalkozásoknál.

Ágazati teljesítmények

- **Oktoberben az ipari termelés volumene** – a szeptemberi 5,5%-os növekedés után – mind a kiigazítatlan adatok, mind a munkanapthatástól megtisztított index szerint 6,0%-kal nőtt az előző év azonos időszaki alacsony bázisához képest. Utóbbi mutató szerint a termelés volumene ötödik hónapja emelkedik. A termelés 2012 októberéhez képest bekövetkezett bővülése elsősorban a járműgyártásban tapasztalt volumennövekedésnek, illetve az ehhez kapcsolódó beszállítói ágazatok, továbbá az élelmiszeripar eladásában bekövetkezett növekedésnek köszönhető. Októberben mind a belföldi, mind az exportértékesítés meghaladta az egy évvel korábbit, előbbi 5,3, utóbbi 10,8%-kal.
- Az ipari termelés volumene **január-októberben** 0,7%-kal nagyobb volt az egy évvel korábbi időszak teljesítményénél. Az ipari értékesítés volumene ennél nagyobb mértékben, 1,6%-kal nőtt, ezen belül az exporteladások 4,2%-kal emelkedtek, míg a belföldi értékesítés 1,9%-kal csökkent.
- Az ipar **nemzetgazdasági ágai** közül: az ipari termelés több mint kilenctizedét adó **feldolgozóipar** termelési volumene az első tíz hónapban 1,3%-kal nőtt, míg az **energiaszektoré** 7,0, a kis súlyú **bányászaté** pedig 15,7%-kal csökkent. A feldolgozóipari termelés közel negyedét kitevő járműgyártás 16,6%-kal haladta meg a tavaly ilyenkorit, és mindkét értékesítési irányban növekedés volt. A közepes súlyú alágak közül a vegyi anyag, termék gyártása 7,2, a villamos berendezés gyártása pedig 2,3%-kal bővült. A termelés tizedét adó, jellemzően belföldre termelő élelmiszeripar kibocsátása 0,9, a szintén jelentős súlyú, elsősorban külföldre értékesítő számítógép, elektronikai optikai termék gyártásának volumene pedig 12,2%-kal volt kevesebb.
- A termelés volumenének növekedése mellett az iparban alkalmazásban állók száma³ az **első tíz hónapban** 0,4%-kal emelkedett, az **egy alkalmazásban állóra jutó termelés volumene** pedig 0,3%-kal nőtt. A feldolgozóiparban 0,8%-kal nőtt, az energiaiparban pedig 4,9%-kal csökkent a termelékenység az előző év azonos időszakához viszonyítva.
- Az **új rendelések volumene** októberben 5,9%-kal emelkedett az egy évvel korábbihoz képest. Mindkét értékesítési irányban bővült az új megrendelések volumene, az exportrendeléseké 4,6, az új belföldi rendeléseké pedig 14,2%-kal.
- Október végén az összes **rendelésállomány** a megfigyelt feldolgozóipari ágazatok körében 23,4%-kal magasabb volt, mint egy évvel korábban, ami kizárólag az exportmegrendelések 26,6%-os volumennövekedésének köszönhető, a hazai rendelésállomány az új megrendelések bővülésének ellenére sem érte el az egy évvel korábbi szintet (-6,9%).
- Az **ipari termelői árak** az első tíz hónapban 0,8%-kal voltak magasabbak, mint egy évvel korábban. Míg a **belföldi értékesítés árai** átlagosan 0,3%-kal mérséklődtek – köszönhetően az energiaszektorban történt árszínvonal-csökkenésnek –, addig az **exportértékesítés árszínvonala** az első tíz hónapban 1,4%-kal meghaladta az egy évvel korábbit. Az árak emelkedését nagyban befolyásolta az exportértékesítés mintegy harmadát képviselő járműgyártásban bekövetkezett 2,8%-os növekedés, valamint a gyógyszergyártásban (8,7%) és az élelmiszeriparban (6,0%) bekövetkezett jelentős árszínvonal-növekedés.
- **Oktoberben** folytatódott az **építőipar** februárban megkezdődött növekedése, a termelés volumene – a kiigazítatlan és a munkanapthatással kiigazított adat szerint egyaránt – 10,7%-kal haladta meg a 2012. októberit. Mindkét építményfőcsoport termelése emelkedett: az épületek építése 12,1, az egyéb építményeké 9,5%-kal volt magasabb, mint egy évvel korábban. Szezonálisan és munkanapthatással kiigazítva a termelés volumene 0,8%-kal alacsonyabb volt az előző havinál. Az első tíz hónapból három hónapban csökkent a termelés az előző hónapoz képest.

- **Január–októberben** az építőipari termelés volumene 8,3%-kal nőtt az egy évvel korábbihoz viszonyítva. Február óta mindkét építményfőcsoportban folyamatos a növekedés, az első tíz hónapban az épületek építése 8,3, az egyéb építményeké 8,2%-kal emelkedett. A termelésbővülés az előbbiben az alacsony bázis mellett elsősorban az ipari épületek építésének, az utóbbiban a vasút- és útépítési munkáknak, illetve – kisebb mértékben – a közműfejlesztéseknek köszönhető.
- Az **október végi szerződésállomány** volumene közel 37%-kal meghaladta az egy évvel korábbi: az épületek építésére 7,3, az egyéb építmények építésére 49%-kal nagyobb volumenű szerződést kötöttek, mint egy évvel korábban.
- Január–októberben az **új építőipari szerződések** volumene 18%-kal magasabb volt, mint 2012 azonos időszakában. Ezen belül az épületek építésére kötött szerződések 1,7, az egyéb építményekre kötöttek 30%-kal nőtt. Az előbbiben elsősorban egészségügyi, ipari, illetve kisebb mértékben oktatási épületekre szóló szerződések, az utóbbiban pedig a gyorsforgalmi úthálózat, elkerülő utak, valamint közműfejlesztésre kötött néhány nagy értékű szerződés volt a meghatározó.
- Tovább élénkült a lakosság vásárlási kedve: **2013 októberében** – az első gyorsbecslés szerint – 2,5%-kal nőtt a **kiskereskedelmi forgalom** naptárhatástól megtisztított volumene az előző év azonos időszakához képest. Az élelmiszer- és élelmiszer jellegű vegyes kiskereskedelemben 1,2, a nem élelmiszer-kiskereskedelemben 3,3, míg az üzemanyag-kiskereskedelemben 3,7%-kal emelkedett az értékesítés volumene.
- 2013. január–októberben 7 millió 666 ezer vendég 20 millió 70 ezer vendégéjszakát vett igénybe a **kereskedelmi szálláshelyeken**. A vendégek száma 5,3, a vendégéjszakáké 4,4%-kal emelkedett az előző év azonos időszakához képest. Az év első tíz hónapjában a külföldi vendégek száma (3 millió 822 ezer fő) 5,5%-kal, az általuk eltöltött vendégéjszakáké (10 millió 540 ezer) 4,9%-kal nőtt. A szálláshelyeken 3 millió 844 ezer belföldi vendég 9 millió 530 ezer vendégéjszakát vett igénybe, ami 5,1, illetve 3,8%-os forgalombővülést jelent 2012 azonos időszakához képest. A vendégforgalom 75%-át fogadó szállodák vendégéjszakában mért forgalma átlagot meghaladóan (5,3%-kal) emelkedett, miközben a szobakihasználtságuk 2,0 százalékponttal magasabb lett egy év alatt és átlagosan 50,9% volt. A szálláshelyek bruttó árbevétele folyó áron 255 milliárd forintot tett ki, 9,8%-kal többet, mint 2012 január–októberében. A belföldi vendégek közel 13 milliárd forint értékben fizettek Széchenyi Pihenőkártyával a szálláshelyeken a vizsgált időszakban.
- 2013 I–III. negyedévében 33 millió 816 ezer külföldi **látogató** érkezett hazánkba, 0,3%-kal több, mint 2012 azonos időszakában. Az egynapos látogatások száma enyhén (0,2%-kal) csökkent, ugyanakkor a több napra látogatók száma 1,8%-kal emelkedett. A látogatók tartózkodási ideje összességében 2,6%-kal nőtt egy év alatt, a több napra érkezők tartózkodási idejének (4,0%-os) növekedése következtében, miközben 7,3%-kal többet költöttek el Magyarországon. Az első három negyedévben a magyarok 12 millió 158 ezer alkalommal utaztak külföldre, a külföldre látogatók száma 1,3%-kal mérséklődött. Mind az egy, mind a több napra kiutazók száma csökkent: 1,8, illetve 0,2%-kal. A külföldre utazók 1,1%-kal több időt, összesen 35 millió napot töltöttek hazánkon kívül, ugyanakkor 3,2%-kal kevesebbet költöttek utazásaik során. Az utasforgalmi szolgáltatások 985 milliárd forintot kitevő exportja (azaz a külföldiek magyarországi költsége) és a 396 milliárd forintos importja (a magyarok külföldi költsége) következtében az utasforgalmi egyenleg 589 milliárd forintos aktívumot mutat. Ez 81 milliárd forintos (16%-os) javulás 2012 első kilenc hónapjához viszonyítva.
- **2013 I–III. negyedévében** a nemzetgazdaság árutonna-kilométerben kifejezett **áruszállítási teljesítménye** lényegében ugyanannyi volt (0,2%-kal kevesebb), mint egy évvel korábban. A stagnálás körüli állapot a szállított áruk tömegének 2,5%-os csökkenése, valamint az átlagos szállítási távolság hasonló mértékű növekedése eredőjeként alakult ki. A szállítási módok közül az árutonna-kilométerben kifejezett

teljesítményből 68%-os aránnyal részesedő közúti szállítás teljesítménye 1,0%-kal nőtt, a vasúti szállításé ezzel szemben kissé, a csővezetékes és a belvízi szállításé pedig határozottabban mérséklődött. **A helyközi személyszállítás** utaskilométer-teljesítménye 1,8%-kal haladta meg a 2012. január–szeptemberit. A teljesítménynövekmény több mint fele a nemzetközi autóbusszos szállításokhoz kötődik, jelentősen felülmúlva ezzel azt az arányt (4%), amit e szállítási mód nemzetközi relációja a teljes szállítási teljesítményben képvisel. A **Budapest Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér** I–III. negyedévi **utaforgalma** 6,5 millió főt tett ki, lényegében ugyanannyi volt (0,2%-kal több) mint egy évvel korábban. **A helyi személyszállításban** az I–III. negyedévek időszakában másfél milliárd utazást regisztráltunk, ami megegyezik a tavaly ilyenkorival. A legnagyobb részesedésű autóbusszos közlekedés esetében 1,4%-os mérséklődés adódott, a csökkenést ellensúlyozta a többi szállítási mód növekedése.

- Az év első kilenc hónapjában 91,1 ezer **személygépkocsit helyeztek első alkalommal forgalomba** az országban, 16%-kal többet az egy évvel korábbihoz képest, ez egyben az elmúlt öt év legmagasabb I–III. negyedévi értékét jelenti. (A válságot megelőző utolsó év azonos időszakához, 2008 I–III. negyedévéhez képest ezzel együtt 34%-kal alacsonyabb volt a forgalomba helyezések száma.) A 2012. január–szeptemberi időszakhoz képest bekövetkezett növekedés meghatározóan a használt – két évnél idősebb – személygépkocsik forgalomba helyezésében tapasztalt emelkedéssel magyarázható (30%), bár az első kilenc hónapot követően már az új személygépkocsik forgalma is nőtt (4,2%-kal). A jelentősen eltérő növekedési ütemek hatására január–szeptemberben már több használt személygépkocsit helyeztek forgalomba, mint újat (arányuk 52, illetve 48% volt).

Társadalmi és jövedelmi folyamatok

- Az alapvető **népmozgalmi mutatók** szerint **2013 első tíz hónapjában** kevesebb gyermek született és lakos hunyt el, mint az előző év azonos időszakában.
- Az előzetes adatok szerint **2013 január–októberében** 73 987 **gyermek született**, ez 2,3%-kal (1772 fővel) maradt el az egy évvel korábbtól, a születési arányszám 0,2 ezrelépponttal 9,0 ezrelékre csökkent. Az **elhunytak** száma (104 905 fő) 2,8%-kal (2973 fővel) kevesebb az előző évinél, a halálozási arányszám 13,0 ezrelékről 12,7 ezrelékre mérséklődött. A **csecsemőhalandóság** első tízhavi 5,1 ezrelékes mutatója 0,2 ezrelépponttal több az egy évvel korábbinál.
- A **természetes fogyás** üteme valamelyest lassult, annak eredményeképp, hogy a halálozások száma nagyobb mértékben csökkent, mint a születéseké. Az idei év első tíz hónapjában a fogyás mértéke 30 918 fő volt, 1201 fővel kevesebb az egy évvel ezelőttihez képest.
- **2013. augusztus–október** időszakában a foglalkoztatottsági mutatók kedvezőbbek voltak, mint egy évvel korábban. A 15–64 éves **foglalkoztatottak száma** 61 ezer fővel (1,6%-kal) 3 millió 960 ezer főre emelkedett, a **foglalkoztatási arány** (59,3%) pedig 1,1 százalékponttal haladta meg a 2012. augusztus–októberit. A foglalkoztatottság növekedése döntő részben a férfiakhoz kötődött, körükben a foglalkoztatási arány 65,3, a nők esetében 53,4% volt. A három jelentős korcsoport mindegyikében bővült a foglalkoztatottság. A 15–24 éves fiatalok foglalkoztatási aránya 20,5, a legjobb munkavállalási korú, 25–54 éveseké 76,3, míg az idősebb, 55–64 éveseké 39,3%.
- A **munkanélküliek száma** – szintén a 15–64 éves népesség körében és a vizsgált időszakban – 29 ezer fővel, 434 ezer főre mérséklődött, a **munkanélküliségi ráta** értéke (9,9%) 0,7 százalékponttal maradt el a 2012. augusztus–októberitől. A férfiak és a nők esetében egyaránt csökkent a munkanélküliség, munkanélküliségi rátájuk pedig megegyezett: 9,9% volt. A 15–24 éves fiatalok és a 25–54 évesek munkanélkülisége mérséklődött, ugyanakkor az 55–64 éveseké meghaladta az egy évvel korábbi. A munkanélküliek közel 56%-a legalább egy éve keresett állást, a munkanélküliség átlagos időtartama 17,6 hónapról 19,6 hónapra nőtt.

- **2013. január-októberben** a nemzetgazdaságban⁴ a teljes munkaidőben alkalmazásban állók havonta átlagosan **bruttó** 227 800 forintot kerestek, ez 3,8%-kal meghaladta az egy évvel korábbit. A **nettó átlagkeresetek** – családi adókedvezmény nélkül számított – összege 149 200 forintot tett ki, ami 5,2%-os növekedés a 2012. január-októberihez viszonyítva. (A közfoglalkoztatás hatását kiszűrve a bruttó átlagkereset 4,2, a nettó 5,7%-kal emelkedett.) A versenyszférában alkalmazásban állók havi nettó 156 100 forintot, a közfoglalkoztatottak nélküli közsférában pedig ennél közel tízezer forinttal kevesebbet, 146 500 forintot kerestek. A nettó átlagkeresetek egy év alatt bekövetkezett növekedése a vállalkozásoknál 5,3, a közfoglalkoztatottak nélküli közsférában 6,8%-os volt. A nonprofit szervezeteknél dolgozók nettó bére 4,9%-kal, 136 700 forintra emelkedett.
- A **költségvetési szférában és a nonprofit szervezeteknél** a foglalkoztatottak érintett körének – az adó- és járulékváltozások ellentételezése céljából – a keresetbe nem tartozó **kompensációt** fizetnek. Ezen a címen a költségvetésben dolgozók havonta átlagosan bruttó 10 200, a nonprofit szervezeteknél 9900 forint juttatást kaptak.
- A **fogyasztói árak** emelkedése a korábbi évekhez képest továbbra is lassúbb ütemű, április óta minden hónapban 2% alatt maradt az infláció. A lassulás elsősorban a rezsicsökkentéssel, valamint a tartós fogyasztási cikkek mérséklődő áraival magyarázható, de az elmúlt néhány hónapban az üzemanyagárak is alacsonyabbak voltak az egy évvel korábbiaknál. A pénzügyi üteme **novemberben** 0,9, **január–november** időszakában 1,9%-os volt az előző év azonos időszakához képest.
- 2013 január–novemberében a **javak főbb csoportjai közül** – elsősorban a jövedékiadó-emelés miatt – a legnagyobb mértékben a szeszes italok, dohányárak drágultak (10,8%) az előző év azonos időszakához képest. Ugyanakkor az élelmiszerek áremelkedése (3,0%) – részben a bázishatás miatt – a tavalyinál visszafogottabb volt. Ezen belül a hús, hal és készítményeik 5,1, a liszt 5,3, a burgonya pedig 61%-kal drágult a 2012. január–novemberihez képest. Az édességek közül a cukor fogyasztói ára 7,0, a csokoládé, kakaóé 2,6%-kal mérséklődött, amit a világgiazi árak alakulása is befolyásolt. A tojás fogyasztói ára az előző évi magas bázishoz képest 8,5%-kal csökkent. A szolgáltatások árszínvonalát az első tizenegy hónapban 3,6%-kal nőtt, ezen belül a lakbér, lakásszolgáltatás díja alig változott (+0,1%), a hírközlésé 2,6, a közlekedési szolgáltatásoké pedig 4,5%-kal drágult. A pénzügyi szolgáltatások fogyasztói ára átlagosan 34%-kal növekedett. Az egyéb cikkek, üzemanyagok ára – a tavaly ilyenkor 7,6%-os drágulás után – idén január–novemberben 0,4%-kal emelkedett, ezen belül a járműüzemanyagokért átlagosan 2,2%-kal kellett kevesebbet fizetni a korábbi magas bázishoz képest. A ruházati cikkek fogyasztói ára kismértékben mérséklődött (0,3%) az előző év azonos időszakához képest, miközben a tartós fogyasztási cikkek árának csökkenése (2,0%) tovább folytatódott. Utóbbin belül a televíziók és a használt személygépkocsik ára egyaránt mintegy tizedével mérséklődött az egy évvel korábbihoz képest. Elsősorban a rezsicsökkentésnek köszönhetően a legnagyobb mértékben a háztartásienergia-árak estek vissza (7,6%). Ezen belül a távfűtésért 10,7, a vezetékes gázért 8,9, az elektromos energiáért pedig 9,0%-kal kellett kevesebbet fizetni.

1. tábla

Összefoglaló adatok

(indexek az előző év azonos időszakának százalékában)

1.) 2013. január-október

Megnevezés	2012	2013.		
		január–szeptember	október	január-október
Ipari indexek				
termelés	98,2	100,0	106,0	100,7
értékesítés belföldre	96,1	97,3	105,3	98,1
értékesítés exportra	99,3	103,4	110,8	104,2
létszám	97,9	100,3	100,9	100,4
termelékenység	100,4	99,8	105,1	100,3
Építőipari termelés indexe	93,4	108,0	110,7	108,3
Mezőgazdasági értékesítés indexe	102,3	97,5	121,3	101,4
Kiskereskedelmi forgalom indexe	97,8	100,1	102,5	100,4
Behozatal értéke, millió euró	73 297	55 474 ^R	6915	62 390
értékindexe	100,5	101,7 ^R	102,7	101,8
Kivitel értéke, millió euró	79 952	60 872 ^R	7697	68 569
értékindexe	100,0	101,6	104,7	102,0
Árindexek				
ipari termelői árak	104,3	100,8	100,2	100,8
ipari belföldi értékesítési árak	105,3	99,9	98,7	99,7
mezőgazdasági termelői árak	115,4	100,0	84,6	95,5
behozatali forintárak	104,3	99,1
kiviteli forintárak	102,9	99,7
Alkalmazásban állók létszáma, ezer fő	2 674	2 677	2 721	2 681
index	99,4	100,1	100,8	100,2
Munkanélküliségi ráta ^{a)} , %	11,0	9,9 ^{b)}
Bruttó átlagkereset, ezer forint	223,1	227,5	229,9	227,8
nominális index	104,7	103,6	105,7	103,8
Nettó átlagkereset, ezer forint	144,1	149,0	150,6	149,2
nominális index	102,1	105,0	107,2	105,2

a) A 15–64 éves népességben belül.

b) 2013. augusztus–október.

^R Revidált adat.

2.) 2013. január–november

Megnevezés	2012	2013.		
		január–október	november	január–november
Fogyasztóiár-index	105,7	101,9	100,9	101,9
Az államháztartás központi alrendszerének egyenlege, milliárd forint	-599	-888	11	-876
Ebből:				
központi költségvetés	-611	-1 192	196	-997
társadalombiztosítási alapok	-118	235	-183	51

További információk, adatok (linkek):

[Táblák](#)

www.ksh.hu

Elérhetőségek:

Tájékoztatási főosztály, Elemző osztály

Freid Mónika főosztályvezető-helyettes

Monika.Freid@ksh.hu, Telefon: (+36-1) 345-1296

[Információs szolgálat](#), Telefon: (+36-1) 345-6789